

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 26.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 532.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži zhamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Skrb za žive.

V večno čast človeku je, da je določil en dan v letu spominu mrtvih in samo želeli je, da bi se ta dan praznoval predvsem s tiho pobožnostjo v srcu in ne z radovednostjo v očeh, kakor se le pre-pogosto dogaja. Zakaj če bi se s požrto-valnostjo v srcu praznoval dan mrtvih, potem bi nam vstale pred očmi vse tužne slike trpljenja, ki sa ga prestali naši pre-rano umrli dragi in morda bi se tedaj spomnili tudi na trpljenje onih množic živih, ki še niso prehodili mukopolne poti življenja.

In skrajni čas je, da se spomnimo vsaj enkrat na letu bede živih. Že zato, da ne bomo ob grobovih svojcev stali z zavestjo, kaj bi jim lahko vse dobrega naredili, temveč da se nam zaiskri iskra veselja, da smo jim pomagali, ko so bili še živi.

Danes po vojni najstrašnejših grozot, ko še zdaleka niso zaceljene vse njene rane, je dvakrat nujno, da dobe tudi živi svoj dan, da jih beda ne vrže v pre-zgodnji grob.

V čast človeku je, da ima svoj dan mrtvih, v sramoto človeku pa je, da nima dneva živih. Onih bednih ljudi, ki hočejo delati in živeti, a ki ne najdejo ne dela in ne živeža, pa čeprav imajo isto pravi-co do življenja ko vsi drugi.

Kdo se meni danes za vojne sirote, kdo za bedo invalidov, kdo za nadležne upoko-jencev, kdo za muke onih brez stanova-nja, kdo za obup brezposelnih! Le tu pa tam se spomni kdo z dobrimi nauki in z visokimi besedami hoče reševati moralo, kjer glad ubije vsako moralo. Pustite že vse te lepe in še bolj cvetne besede in začnite že enkrat za dejanji dokazovati, da ne znate bližnjemu samo svetovati, temveč tudi pomagati.

V naravnost neverjetno nesocialni dobi živimo. Ni niti enega med nami, ki ne bi vedel, da staroupokojenec s 500 dinarji mesečno ne more živeti. In vendar nihče ničesar ne stori, da bi se ta škandal nehal.

In vendar imamo častivredne oblasti in mnogobetajoče poslance, imamo edi-no zveličavne stranke in celo kopico dru-gih javnih ustanov, ki imajo vse samo en cilj, da pomagajo narodu. Kljub temu pa narod strada in če si ne zna pomagati sam, mu tudi živ krst ne pomaga.

Ali je petem čudno, če ljudje v obupu svojega trpljenja izgubljajo vsako vero v pravico in dobroto, če se ljudje sprašuje-jo, kaj nam vlada in vse drugo, če pa je človek v sili navezan le na samega sebe. Ali res ne morejo razumeti oni, ki so zgoraj, da njih nesocialnost žene one, ki so spodaj, v obup? Ali res ne po-mislijo, kaj mora biti posledica obupa?

In vlada, ki se z obznanom bori proti ne-zadovoljstvom, ali še do danes ni spozna-la, da ona goni ljudi s svojo brezbrizno-stjo do vseh ljudskih nadlog v komuni-zem? Če ne vlada, kdo pa je dolžan skr-beti za brezposelne, za invalide, vojne si-rote in vse druge reveže. Vendar nam ni namen države samo ta, da vedno in ve-dno nalaga bremena; a ljudstvu ne da ničesar!

Ni večje garancije za mir in red v de-želi, ko urejene socialne razmere. Že iz egoizma bi morala zato vlada in vsi, ki so zgoraj skrbeti, da imajo tudi oni spo-daj to, kar neobhodno potrebujejo za živ-ljenje.

Vsaj človek rabi tako malo in vsaj so ljudje s tako malim zadovoljnji! Ni treba imeti niti bogzna kako dobre volje in že je pomagano.

Vsaj nekaj dobre volje pa je treba imeti in naj bi spomin na mrtve dal nekaj te dobre volje, da ne bi pri preslavljanju spomina mrtvih pozabili na vse tisoče, ki so obsojeni, da gredo živi v grob.

Pripravlja se sporazum med Pašičem in Uzunovićem.

Beograd, 30. okt. Kakor trde v radi-kalskih vrstah, se dela na pomirjenje med Pašičem in med centrom stranke. Pašičevci silno propagirajo misel, da bi bilo treba sestaviti tak kabinet, na kate-rega bi Pašić kot načelnik stranke imel vpliv. Pašić bi bržkone pristal na to, da sam za svojo osebo ne bi šel v tak ka-binet. Izvršili pa bi se morala taka re-konstrukcija, da bi vstopile v vlado ti-ste osebe, ki bi izvajale Pašičevo poli-tiko. Uzunović naj bi ostal predsednik vlade, rekonstrukcija pa naj bi spravila v vlado nekatere Pašičevce in odstranila iz vlade vse tiste, katerih delovanje je v nasprotju s smerjo v kateri naj bi po Pa-šičevem naziranju morali delati. Ta — prva — kombinacija na vsak način za-hteva, da pride na mesto notranjega mi-nistra druga oseba. Boža Maksimović bi se moral umakniti v vrste poslancev.

Obstoji pa še druga kombinacija, ki jo zagovarjajo posebno Pašičevi pristaši in ima manj izgledov kot prva. Zdi se, da se pašičevci drže bolj druge kombinacije zato, da bi izbili čim več koristi za Pa-

šića. Po tej kombinaciji naj bi se današ-nja vlada brez načelnikov strank spre-menila v vlado strankarskih načelnikov. V tej vladi naj bi bil Pašić predsednik, Uzunović pa podpredsednik, drugače pa naj bi ta vlada prinesla iste rezultate kakor pri prvi kombinaciji. Podrobnosti o teh kombinacijah še niso znane.

V tem pravcu deluje, kakor se sodi, tudi Aca Stanojević, ki vsak dan po več-krat poseja Pašića. Kar mu vmes med temi poseti preostaja časa, ga uporablja za razgovore s posameznimi osebami iz centra.

Kar se tiče vstopa SLS v vlado, ga ti dve kombinaciji ne izključujeta, vendar pa je to vprašanje bolj v ozadju, ker sma-trajo za pglavitno, da se najprej uredi odnošaji med samimi radikali.

Vprašanje dr. Korošca bo postalo ak-tuelno, kadar pride do konkretnih raz-govorov o rekonstrukciji vlade.

Vprašanje vstopa načelnikov strank v vlado na temelju gornjih dveh kombina-cij bo gotovo imelo svoj odmev tudi v vrstah HSS.

BALUGDŽIĆ PRIŠEL V BEOGRAD.

Beograd, 30. oktobra. Včeraj popoldne je prišel v Beograd naš poslanik v Ri-mu Zivojin Balugdžić. Njegov prihod mora biti važen, čeprav je poslanik iz-javil, da je prišel samo na svoj enome-sečni dopust. Toda njegov prihod pada ravno v trenutek, ko bi bilo treba začeti pogajanja o reviziji nettunskih konven-cij. Tudi imajo uprav sedaj pasti važne odločitve glede stabilizacije naše notra-nje situacije. Zdi se, da je Balugdžić prišel v prvi vrsti zaradi nettunskih kon-vencij. Bil je včeraj pri dr. Ninčiču in se z njim zamudil dalje časa v razgovoru; nato pa se je z njim odpeljal na večerjo. Novinarjem ni hotel dati nobenih izjav.

SKORAJŠNJI SPORAZUM V DAVČNEM VPRAŠANJU.

Beograd, 30. oktobra. Vladna večina v davčnem odboru je imela sejo, na ka-teri so se pretresali tisti členi zakona o neposrednih davkih, ki govorijo o dav-čnih stopnjah in ki so bili rezervirani. V vladni večini smatrajo, da se bodo že na drugi seji sporazumno z vlado revidirali vsi ti členi, prihodnji teden pa da bo že mogoče imeti sejo plenuma odbora, ki bi obravnavala davč-ni zakon.

IZENACENJE DAVKOV VNDARLE DOBIMO.

Beograd, 30. okt. Predsedstvo narod-ne skupščine je dalo tiskati vse dozdej izdelano gradivo o zakonu o neposrednih davkih. Ko bo doseženo soglasje tudi glede davčnih stopenj, se bo celotni za-ken izročil »Državni tiskarni« v tisk. Zakon bodo nato dobili poslanci, da ga preučijo. To dejstvo pobija trditve opo-zicije, češ, da vlada ne namerava dav-čnega zakona predložiti narodni skup-ščini.

OBISKI PRI PAŠIČU.

Beograd, 30. oktobra. Pašića so sinoči posetili Aca Stanojević, dr. Milan Stojadi-nović, Ljuba Živković in Sreten Stosić.

NESTALNOST ŽELEZNIČARJEV SPRE-JETA V FIN. ODBORU.

Beograd, 30. oktobra. Včeraj popoldne je imel sejo odbor za izpremembo člena 205. zakona o državnem prometnem osobju. Opozicija je bila proti ukinjenju stalnosti državnega prometnega osobja. Navzlic temu je bil zakonski predlog v načelu in v podrobnostih sprejet.

SEJA FINANČNEGA ODBORA.

Beograd, 30. oktobra. Včeraj popoldne je imel finančni odbor sejo. Na zahtevo dr. Sečereva je bil izvoljen ožji odbor, ki naj preišče navedbe Raše Miloševića, predsednika broderskega sindikata, o delu tega sindikata. Predlog je bil spre-jet ter je bil res izvoljen tak odbor. V ta odbor so prišli Sečerev, Gavrilović in Pušenjak.

Nato je bilo prečitano pismeno poro-čilo upravnika tovarne svile v Pančevu. To poročilo je dopolnilo tistega, kar so člani odbora videli in izvedeli o priliki pregledovanja tvornice.

Dalje se je prečitalo obsežno poročilo poljedelskega ministra o izkoriščanju Prespanskega, Obridskega in Dojran-skega jezera.

Prihodnja seja bo v sredo popoldne. Na njej se bo razpravljalo o stanju raz-redne loterije.

SEJA ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Beograd, 30. oktobra. Včeraj popoldne je bila seja zakonodajnega odbora, ki je pretresala načrt kazenskega zakona. Razprava je trajala več ko dve uri. Sti-lizirali so se posamezni členi in sicer tisti, ki so bili rezervirani.

Dr. Laza Marković je nato prečital osnutek poročila za plenum skupščine. O tem osnutku bo zakonodajni odbor raz-pravljaj na prihodnji seji.

KONFERENCA RADIKALNIH MINI-STROV.

Beograd, 30. okt. Sinoči se je od 5. do pol 9. vršila v predsedstvu vlade kon-ferenca radikalnih ministrov. Po konfe-renci so ministri izjavljali novinarjem, da se je govorilo o vseh vprašanjih, ki sedaj zanimajo vlado in narodno skup-ščino.

Miša Trifunović se je po konferenci odpeljal na dvor. Pri odhodu z dvora je dejal novinarjem, da se je interesiral za prihod Nj. Vel. kralja v Beograd, ker bi v nedeljo kralj moral prisostvovati pri pckopu zemeljskih ostankov vojvode Putnika, ki dospejo danes v Beograd. Kraljev prihod v Beograd se pričakuje v najkrajšem času.

POSŁANCI ODSLI NA AGITACIJO.

Beograd, 30. okt. S sinočnjim brzovla-kom je odpotovalo veliko število poslan-cev domov. Izkoristiti hočejo teh nekaj dni odmora, da prirede shode v svojih volilnih okrajih.

Vstop SLS v vlado odložen.

Beograd, 30. oktobra. Dr. Korošec je bil včeraj popoldne v svojem klubu, kjer je na kratko informiral poslance o po-litični situaciji. Naročil je poslancem, kaj naj v času sedanjega kratkega od-mora delajo v svojih volilnih okrajih. Seja kluba se je končala brez dr. Ko-rošca. Odšel je namreč v zunanje mini-strstvo, da pri dr. Ninčiču intervenira zaradi nekaterih obmejnih vprašanj v Sloveniji. O seji ni bil izdan noben ko-muniké. Ve pa se za gotovo, da na seji ni bilo političnih razgovorov in da se ni nič ugotovilo glede vstopa SLS v vlado. V tej stvari je nastala neka stagnacija, ker hočejo radikali postaviti dr. Korošcu nove pogoje, ki se tičejo priznanja vidov-danske ustave in po katerih naj bi se SLS odrekla partikularizmu in avtono-mizmu. S tem se SLS hoče prisiliti, da prizna centralizem.

Dr. Korošec je sinoči ob 8.10 odpoto-val v Ljubljano. Nekateri politični kro-gi so trdili, da je dr. Korošec odšel v Ljubljano zato, da se z glavnim odbo-rom svoje stranke sporazumi glede za-htev radikalne stranke. Najverjetnejše je, da bo dr. Korošec pustil vso stvar nekaj dni pri miru. S tem, bi dal radi-kalom časa, da revidirajo svoje stališče, ki so ga zavzeli na konferenci mini-strov. Ker je situacija negotova, ni hotel dr. Korošec dati nobenih pojasnil in tu-di ni hotel potem tiska odgovoriti na radikalne zahteve, ki mu tudi niso bile uradno stavljene.

UZUNOVIĆ NE VE O NOVIH POGOJIH KOROŠCU.

Beograd, 10. okt. Uzunovića so pri od-hodu iz predsedstva vlade vprašali no-vinarji, če je bil dr. Korošec kaj pri-njem, toda ministrski predsednik na to vprašanje ni hotel nič odgovoriti. Ko so ga novinarji opozorili na poročilo »Vre-mena« o nekih novih zahtevah, ki jih je radikalna stranka stavila dr. Korošcu, je Uzunović rekel, da ni bral »Vremena« in da mu tudi niso znani nobeni taki pogoji.

ZAMAN SE PONUJOJO ESDEESARJI DAVIDOVIĆEVCEM.

Beograd, 30. okt. Nastopanje opozicije v parlamentu zadnje dni je napravilo vtis, kakor da se opozicijske stranke vedno bolj zbližujejo. Ker so samostojni demokratje zavzeli večkrat isto stališče, kakor »Demokratska zajednica«, so se začele delati kombinacije o nekakem vstopu samostojnih demokratov v »De-mokratsko zajednico«. Te kombinacije pa Davidovičevci najodločneje odklanja-jo, ker še dobro pomnijo, kako je pri-šlo do cepljenja v demokratski stranki.

NIKIĆEVCI VSTOPIJO V DEMOKRAT-SKO STRANKO?

Pojavila se je še tudi druga kombi-nacija: vstop dr. Nikića in tovarišev v »Demokratsko zajednico«. Nikićevci so gotovo tudi naklonjeni tej misli, vendar pa se v resnici v tej stvari še ni nič zgodilo.

SOVJETI BODO PRIZNALI VSE DOL-GOVE IN OPUSTILI KOMUNISTIČNO PROPAGANDO.

Varšava, 30. oktobra. Kakor poročajo, namerava sovjetska vlada sedaj po zma-gi nad opozicijo skleniti z vsemi drža-vami mir in opustiti svoje dosedanje agresivno nastopanje. Razen tega bo Ru-sija priznala vse dolgove. V ta namen bo sklicana na Dunaj konferenca pri-zadetih držav. V Zvezo narodov Rusija ne namerava stopiti, pač pa je voljna zajamčiti sosednjim državam meje.

Emil Svoboda:

Nacionalizem in humaniteta.

V »Češkem Slovu«, glasilu čeških narodnih socialistov je objavil Emil Svoboda sledeči članek, ki je aktualen tudi za nas in ki ga zato objavljamo v celoti.

Na mnogih primerih sem že skušal dokazati, kako bi se mogli tudi najslabši boji pomiriti, če bi se ljudje vprašali, kakšen zmisel polagajo na besede, zaradi katerih se bore. V napisu tega članka sta dve besedi, ki se moreta po zmislu, ki ga jima damo, različno tolmačiti. Kdor ljubi svoj narod, komur ni egalna usoda rodne zemlje in kdor je pripravljen z vsemi svojimi silami podpreti razvoj naroda — ta je nacionalist. Kdor pa ceni druge ideje (verske, socialne, gospodarske, umetniške, znanstvene) višje od narodne misli, v tem umira nacionalizem. Postane bladen do narodne misli, dokler ne pride do te točke, da smatra narodnost in njeno obrambo za malenkost in za preostanek prejšnjih dob.

Na skrajnem desnem krilu je nacionalist, ki zagovarja v boju za vladu in razvoj naroda misel Machiavellija, da je vse dovoljeno in da namen posvečuje sredstvo. Na skrajni levi pa je tisti, ki je do narodnosti in istem razmerju, kakor človek brez konfesije do vere, ki jo je opustil. Toda premnogi ljudje so tako zaslepljeni, da vidijo samo ti dve skrajni možnosti, ne pa tudi številnih srednjih možna nevarna misel, da je vse dovoljeno in da desnica za narod prav tako ubijajoča, kakor skrajna levica.

Vzrok je v tem, ker je v življenju naroda ravno tako kakor v zasebnem življenju utrjena nevarna misel, da je vse dovoljeno in da je pravilna juitziska misel, da namen posvečuje sredstvo. Toda narod ni fantom, ki sam od sebe obstoji in živi. Narod tvorijo ljudje. Narod ni in ne more biti srečen, če njegovi ljudje žive v bedi in pomanjkanju. Če zakliče nekoliko navdušencev: »Zmaga« in razobesi narodno zastavo, potem je to samo Pirova zmaga, če sila in jedro naroda umira v bedi in pomanjkanju. Je to zmaga zločina in smrti, ne pa zmaga naroda. Zakaj narod hoče življenje in mir.

Nepregledna vrsta vzrokov in posledic je hotela, da se je zapadno ljudstvo borilo v groznem boju. Naša sreča pa je v tem, da smo čeprav s težkimi in boleznimi izgubami, toda vseeno z znošnimi, izšli iz te krvave vojne svobodni in zmorni za razvoj.

Tu pa se vprašamo: Kaj potem? Odgovor pa se glasi: »Hočemo življenje in mir!« Vsaka stvar, ki gmadi nasprotja, ki groze z novo krvjo in novo bedo, je za pravega nacionalista dokaz ozkosrčnosti. T. G. Masaryk, eden največjih genijev našega naroda in sodobne Evrope, je odgovoril na to vprašanje v svoji, sredi vojnega hrušča koncipirane »Nove Evrope« takole:

Slovenske stranke o vstopu SLS v vladu.

SLOVENSKI RADIKALI O VSTOPU SLS V VLADO.

Predstavnika okrožnega odbora radikalne stranke gg. Janke Tavčar, industrijalec in dr. Emil Stefanovič sta bila včeraj sprejeta od predsednika vlade Uzunovića. Sotrudniku »Vremena« sta dala sledeče informacije o političnih prilikah v Sloveniji.

»Vi želite izvedeti, kako so politične prilike v Sloveniji, odgovorijo člani deputacije na vprašanje našega sotrudnika. Pred vsem je potrebno vedeti, da Slovenija ni daleč od Beograda samo geografsko nego tudi politično. Glejte, v Beogradu se že več ko leto dni izvaja politika sporazuma, v Sloveniji pa se ni od prejšnjih volitev nič izpremenilo. Državna politična uprava se še danes nahaja v rokah eksponentov dr. Žerjave. Na čelu te uprave sta velika župana v Mariboru in v Ljubljani.

Samostojni demokrati so nam mnogo bližji od klerikalcev, toda samo v državnopravnih vprašanjih, medtem ko so nam kot izraziti eksponenti kapitala bolj tuji kot klerikalci. Oni niso in nikdar ne bodo predstavniki Slovenije. Njihova moč ne izhaja iz narodove volje, nego iz finančnih sredstev, tiska in oblasti, ki jo imajo v svojih rokah. Ko izgube oblast, izgube tudi naklonjenost kapitala in vpliv na državne in privatne nameščenice. Od njihove moči bo ostal le spomin.

Slovenska kmetijska stranka, ki sestoji iz skupin gg. Pucelja, Prpeljuba in radičevcev, je edina slovenska stranka, ki je zastopana v današnji vladi sporazuma, toda njena prisotnost še nikakor ne pomenja prisotnosti slovenskega dela našega naroda pri državni upravi. Vse kaže, da je o tem prepričan tudi sam minister Pucelj, ker je bil on prvi, ki je izjavil, da prepusti svoje mesto Slov. ljudski stranki, ako bi ona hotela opustiti svojo dosedanje opozicije ter iti v vladu. O narodnih socialistih, socialistih in ostalih malih skupinah bi bilo odveč govoriti. Vse te skupine so več ali manj v likvidaciji in je važno edino le vprašanje, k kateri stranki pridejo njihovi nekdanji člani in volilci.

Slovenska ljudska stranka je vodila več let povsem negativno politiko opozicije in posledice te politike so se spoznale povsod. Danes je Slovenija v veliki težki gospodarski krizi. Pomanjkanje kapitala in pomanjkanje zaslužka je neravnost obupno ter so prilike take, da brezpopojno zahtevajo izpremembo taktike parlamentarnega zastopstva Slovencev. To je razlog, zakaj zahtevajo slovenske stranke same, razen SLS, da se politika sporazuma med NRS in HSS razširi tudi na SLS. Ni v interesu naše stranke v Sloveniji, da gre SLS v vladu, toda to je v interesu naroda in države in mi moramo kot patrioti računati s temi interesi. Iz tega razloga moramo mi, slovenski radikali, pozdraviti vstop SLS v vladu, naravno pod pogojem, da opusti svojo avtonomijo in da sprejme idejo narodnega in državnega edinstva v zmislu naše stranke.

Naša stranka ima v Sloveniji mnogo izgledov, da postane močan in zdrav pokret.

Naše organizacije se ustanavljajo v najtežjih

»Toda novi človek, homo Europaeus, se ne rodi samo z zunanjim politiko, temveč v prvi vrsti z notranjo... Vsi narodi bodo po vojni prisiljeni vse svoje sile posvetiti svoji gmotni in duševni obnovi. Medsebojno ubijanje ni veliko dejanje — veličino historičnega trenutka izdelajo narodi šele potem, ko prevladajo vojne grozote, ko analizirajo vojno mrljevo in ko doznajo, kam in kako bi imeli iti daljši razvoj, če hočemo trajni mir in humaniteto. Demokracija mora postati splošno prepričanje, svetovni nazor...«

Politična naloga demokracije obnovljene Evrope mora biti dovršena in z nramnim predromom naroda omogočena zakaj — demokracija ali dinastičen militarizem, poštena in razumna politika ali bismarckizem, humaniteta ali nasilje, gmotnost ali duh.

Ali je mogoče v imenu ljubezni do naroda ploskati zaslepljenemu nacionalnemu egoizmu, ki oznanja nasilno geslo da je vse dovoljeno in ki znova razpaljuje duh zločina in smrti, sovraštva in preganjanja? Ali je mogoče pod pretvezo nacionalizma boriti se proti demokraciji, ki prinaša narodom predragocen dar, da bi vaječi usode prišle v roke ljudstva, tega ljudstva, ki je materialna in duševna realnost naroda, na katerem danes kakor jutri slone bremena vojne? Ali je mogoče v imenu ljubezni k narodu podpirati politiko, ki spravlja v bedo in glad one široke sloje naroda, iz katerih raste bodočnost naroda? Kaj nam pomaga zmagovita peščica vlastodržcev, če nam pa pod roko umira narod?

In tako se izkazuje kot edino odrešujoče geslo humaniteta — politika pravičnosti in ljubezni do človeka, politika pomirjenja in sodelovanja med narodi, politika, ki bo pri vseh narodih Evrope podpirala zmago demokracije, svobode, uravnstvenega pretrda, v katerem mora poginiti oni duh, ki je zagnal ljudstvo v krvavo blaznost evropske vojne.

Demokracija je prinesla nove težave, novo bedo in razočaranja. Stvar ni tako lahka v resnici življenja, kakor se kaže v logični modrosti knjig. Toda pri vsaki oviri, ki se pokazuje na cesti v novo življenje, mora nas vesti naša vera v končni uspeh. Brez vere se nič na svetu ne posreči. Ona posreduje delo in poštenost, ona dvigne misel onih, ki že kolebajo. Tisti pa je dejanski neprijatelj naroda, kdor v nepotrebnosti trga nezrel sad ali pa iz jeze nad prejšnjimi sadom zlomi drevo.

No bodimo ljudje majhne vere, ostanimo pri programu naše revolucije, ker to je program boja za srečno bodočnost našega naroda. Ne delajmo za zadnji trenutek, temveč za daljno bodočnost.

Bodimo srečni, da nam na tej poti sveti ženični mož — naš T. G. Masaryk!

IZJAVA DR. ŽERJAVA.

V drobnem tisku objavlja nato »Vreme« še izjavo dr. Žerjava, ta se glasi:

Vprašanje vstopa klerikalcev v vladu še ni definitivno rešeno, more pa se že danes reči, da so se oni oddaljili od parole, pod katero so izvoljeni: zakonodajna avtonomija Slovenije. Mi (?) smo potemili klerikalno stranko s svojim delom v defenzivo, tako, da se ne more odločiti ne za vstop v vladu in ne proti. Narod v Sloveniji je spoznal, da ni treba voditi negativne politike. Samostojno demokratska stranka, čeprav je dobila s svojega strankarskega stališča z vstopom klerikalcev v vladu novih argumentov za agitacijo med narodom, vendar smatra s splošnega državnega stališča vstop klerikalcev v vladu, kot napako. Najti ena separatistična stranka (!) more na državni upravi delati samo proti edinstvu, tudi je nemoralno, da gre stranka, ki je dobila svoje mandate samo z akcijo proti državnemu edinstvu, v vladu brez novih volitev na povsem nasprotni bazi.

Ako gre klerikalna stranka v vladu g. Uzunovića, ne bo ta vlada s tem ne oškodovana, niti popularizirana, mi pa bomo v narodu nadaljevali akcijo, kako bi pri prihodnjih volitvah poslali čim večje število poslancev v skupščino, ki bodo brezpopojno na stališču narodnega in državnega edinstva.

K obema tema izjavama bi dodali mi:

N morda vse natančno tako, kar sta povedala g. Tavčar in dr. Stefanovič, pač pa je res, da ima samo na tak način govoriti v Beogradu Slovenec o slovenski stranki. Naše gospodstvo zahteva krepkejšo zastopstvo v vladi in ker vemo, da je v Beogradu konec vse politične modrosti v aritmetiki, zato mora tudi 20 slovenskih poslancev priti v vladu.

Cisto drugačno stališče pa je zavzel g. dr. Gregor Žerjav in bodi kar odkrito povedano, da kaj drugega tudi nismo pričakovali. Zato se tudi omejimo samo na par konstatacije.

Ni bilo prvič, da je g. dr. Žerjav govoril v Beogradu o slovenskih separatistih, pač pa nismo še nikdar slišali o njem dokaza, da slovenski separatisti res obstoje. In bilo bi čudno, da bi g. Žerjav ta svoj argument tudi enkrat dokazal, ker drugače se argument izpremeni v...

Žerjavova izjava je pa tudi dokaz izredne slabosti SDS. Sam priznava, da bi mogli vstop SLS v vladu uspešno porabiti za svojo strankarsko agitacijo. Toda kljub temu je g. dr. Žerjav proti. Zakaj? Na to sta točno odgovorila gg. Tavčar in Stefanovič, ko sta konstatirala, da ostane na SDS samo spomin, ki izgubi oblast.

In prav slab spomin, ki ga bodo najzgovor-

neje označevali križi onih zavodov, ki so padli, ker so mogli SDS v njih odločevali.

Ta najtežja konstatacija naj zaenkrat zadostuje!

Politične vesti.

Seja skupščine je pričela včeraj brez zamude ob desetih dopoldne. Posl. dr. Pivko je vložil zakonski načet o dobrovoljcih in zahteval, da se zakonu prizna nujnost. Nato je dr. Pivko utemeljeval svoj predlog, podal ves historiat dobrovoljcev in naglašal velike zasluge dobrovoljcev za ujedinjenje. Po dr. Pivku je govoril ministrski predsednik Uzunović in citiral opozicijo, da izvaja obstrukcijo. V sled tega je prišlo do stvarnih preprirov. Predlog dr. Pivka je z vnezo podpirala tudi vsa ostala opozicija. Tako zemljoradnik Vujić ter demokrat Sečurov. V imenu vlade je nato izjavil dr. Šibenik, da vlada priznava zakonskemu načrtu nujnost in s tem je bilo tudi vprašanje odločeno v korist dobrovoljcev. Treba pibiti, da vlada takozvanega nacionalnega bloka ni znala rešiti upravičenih zahtev dobrovoljcev, temveč je to storila šele vlada sporazuma. S tem je najslabše povedano, kako je vlada PP ščitila nacionalne interese.

Nato je skupščina odobrila konvencijo o zračnem prometu. Ko je bil še izvoljen odbor za proučevanje zakonskega načrta o dobrovoljcih, je predsednik naznanil, da se seja skupščine vsled katoliških Vseh Svetov odgode do srede.

Hrvatski katoliški dnevnik. V »Katoliškem listu« je izšel proglas za ustanovitev hrvatskega katoliškega dnevnika. Proglas so podpisali za Pijevo društvo dr. Velimir Deželić, dr. Štefan Morkulja in dr. Josp Andrić. V začasnem upravnem odboru pa so: dr. Dionizij Njarađ, grško-katoliški škof iz Križevcev, zagrebški pomožni škof dr. Premuš ter razni drugi predstavitelji hrvatskega katoliškega gibanja. Za novi dnevnik je že zbrano pol milijona dinarjev ter vpisanih delnic za 400.000 Din. List bi začel izhajati prihodnjo Veliko noč.

Kakor se iz te vesti vidi, se hrvatski katoliki dobro pripravljajo na prihodnje volitve in verjetno je, da bodo tudi dosegli precejšnje uspehe.

Nesoglasja v organizaciji SDS v Dubrovniku. »Obzorje« poroča, da je prišlo na odboruvi seji krajevnih organizacij SDS v Dubrovniku nepričakovano do senzacionalnega incidenta. Tajniku organizacije dr. Karloviću je bila izrečena nezaupnica, ker da simpatizira s HSS. Prišlo je celo do fizičnega razračunavanja. »Obzorje« pravi, da je predsednik zagrebške organizacije SDS g. Ježić istinitost dubrovaške vesti potrdil.

Masaryk o Locarnu in Thoiryu. Ob priliki državnega praznika je Masaryk sprejel zastopnike praškega diplomatskega zbora, katerega doyen, angleški poslanik Clerk je v svoji čestitki Masaryku omenil med drugim, da pomenja sestava nove češkoslovaške vlade potrdilo ene najdemokracičnejših držav za vse nade, ki so nastale v Locarnu in Thoiryu. Nato je odgovoril Masaryk: »Locarno in Thoiry pomenjata nov razveseljav napredek v zblizanju narodov, ki so si bili v svetovni vojni sovražni. S pravim zadovoljstvom spremljam to zblizanje. Zahvaljujem se Vam tudi za opazko, da so tudi naši nemški poljedelci vstopili v vladu. Vi pravilno ocenjujete demokracični pomen tega dogodka.«

Slovaški uradni jezik na Slovaškem.

Narodni Osvobodilni poročila: Slovaški avtonomistični tisk smatra, da je izredne važnosti sklep ministrskega sveta, da se na Slovaškem uvede slovaški uradni jezik in vidi v tem velik korak naprej k uresničenju avtonomističnega programa. Sklep ministrskega sveta se glasi: »Ministrski svet opozarja vse češkoslovaške uradnike na Slovaškem, da se morajo naučiti slovaškega jezika, ker morajo vse slovaške oblasti, ki rabijo državni jezik, uradovati po predpisih v slovaškem jeziku.«

Industrijalizacija Rusije. Na zborovanju ruske komunistične stranke je poročal Rykov o gospodarskih temeljih sovjetske Unije. Tekom tega leta so se ustvarili novi viri pogonske sile, ki proizvajajo nadaljnjih 150.000 kilovatov. V doneški kotlini je narasla proizvodnja premoga v zadnjih dveh letih za 17.000 ton. Industrijski načrt predvideva povečanje industrije v tekočem letu za 18 odstotkov in v naslednjem letu za 12 odstotkov. V prejšnjem gospodarskem letu so znašali dohodki industrije 500 milijonov rubljev, pri čemer niso vračunani amortizacijski fond. Tekom leta bo v industriji investirana ena milijarda rubljev za obširne nove naprave.

Poslanica Mussolinija fašistom. Ob priliki štiriletnice fašistovskega pohoda na Rim, je izdal Mussolini poslanico, ki jo objavljajo vsi fašistični listi. Poslanica naglašja, da je fašistični režim trden kot granit in da je sedaj Italija v dobi popolnega sijaja. (Najbrže zato, ker imajo sedaj v Italiji črni kruh.) Dalje napoveduje Mussolini v svoji poslanici temeljito reorganizacijo vojske, mornarice in zrakoplovstva in preureditve države v organizacijo strokovnih korporacij. Nato opisuje poslanica vse uspehe fašizma v zunanji politiki. Zadnji odstavek poslanice pozivlja k izpolnitvi v smislu discipline, sloge ter politične moralne nepopustljivosti. Po spremembi zakonov, morajo fašisti reformirati tudi moralo in običaje. Odstraniti se morajo vsi ostanki stare »demoliberalne« Italije. Ustvariti se mora svobodna pot za novo aristokracijo, ki jo čakajo velike naloge v bodočnosti. Svetu se mora naznaniti resnica: fašistična revolucija, ki je postala moralna last italijanskega naroda, bo napravila Italijo močno v vseh ozirih, povsod in proti vsakemu.

Francoška in Italija. Včeraj smo poročali, da je Briand odklonil sestanek z Mussolinijem, ker še niso odločili med Italijo in Francijo dovolj razčiščeni. Italijanski veleposlanik v Parizu, markiz D'Avazzano se trudi, da bi prišlo do soglasja. Trdi se, da sedaj, da bi prišlo do soglasja, Italijanske je Francija pripravljena podpirati italijanske težnje po novi koloniji, če se Italija docela

odreče vsem svojim aspiracijam na Maroko (Tanger) in Tunis. — Z angleške strani pa se celo poroča, da bi bila v tem slučaju Francija pripravljena odstopiti Italiji Sirijo. Na ta način bi mogla Italija uspešno gospodarsko prodirati v Turčijo. Ker pa tudi še niso pozabljeni italijanske namere, da s pomočjo Grške napade Turčijo, namerava sedaj vsopiti Turčija v Zvezo narodov, da oprta na Nemčijo zaščiti svoje interese.

Beleške.

Dopolnjeno je!

Kakor se nam poroča, je pretekli teden prevzela uprava »Jutra« tudi upravo bivšega narodno-socialističnega glasila »Nova Pravda«. Tako je sedaj ne samo uredniški del, temveč tudi inseratni del »Nove pravde« čisto pod komando SDS.

Wenn schon, dann schon...

Velik uspeh »Jutra«.

Pred kratkim je pisalo »Jutro«, kako da sme »Slovenec« še vedno neovirano v Primorje. Ogorčenje »Jutra« je padlo na rodovitna tla in kakor poroča včerajšnji »Slovenec«, so začeli v Primorju pleniti tudi »Slovenca«.

Naši rojaki imajo sedaj še manj čtiva, kar je edini efekt »Jutrovega« ogorčenja.

Pa to je končno v redu! Zakaj, če ne smejo brati svetovno »Jutro«, potem je itak vseeno, če sploh kaj čitajo.

Ampak da nam ne poreče kdo, da Slovenci ne vodimo pametne nacionalne politike, ko celo v Ljubljani kličemo fašiste na pomoč proti svojim slovenskim nasprotnikom.

UBOGI BRALCI »DOMOVINE«.

Zadnja »Domovina« je brez običajnega uvodnika dr. Žerjava. Uboji bralci, ki morajo pogrešati tako veleznanimiv članek!

Prosveta.

KSLAVIRSKI KONCERT ANTONA TROSTA

Brez dvoma najodličnejši slovenski koncertni pianist profesor Anton Trost priredi v ponedeljek, dne 8. novembra v Filharmonični dvorani klavirski koncert, na kojega sporedu so zastopani sledeči komponisti: Rameau s tremi karakterističnimi ples, Beethoven s svojo senato op. 100, dalje izvaja ethoven s preludij, Debussyjev: Ples snežink in umetniški ogenj ter Segedillovo iz Albenizove Španske suile. Slavni Chopin je zastopan s svojo balado op. 47 in s tremi poljskimi pesmi v Lisztovi predelavi. K sklepu nam umetnik poda še IX. ogrsko rapsodijo, ki nosi običajno naslov Peštanski karneval. Spored je izredno pester in bogat, oseba umetnika pa nam jamči za njegovo prvovrstno podajanje. Vstopnice za ta klavirski koncert bodo od 3. novembra dalje v predprodaji v Matični knjižarni. Obširno opozarjamo, da bodemo med tednom priobčili notice, v katerih bodo podane vodilne misli o posameznih kompozicijah, ki se izvajajo.

Ljubljanska opera pripravlja za svoj bližnji repertoar sledeča dela: Rossini: BRASEVIJSKI z g. Banovecem v vlogi grofa Almavive, D'Albert: Nižava z go. Thierryjevo, gg. Knitlom in Beteltom v glavnih vlogah. Dalje se študira Mozartova opera: Così fan tutte in pa velika Halevijska opera: Zidinja. Za nekatera teh del se že vrše glavne skušnje, druga dela so pa našudirana v toliko, da stoji tik pred njimi. Z vso vnezo se pa operni ansambel pripravlja na premijero slovenske pater Hugolina Satnerjeve opere: Tajda. Ako navedemo še Verdijevo opero: Ples v maskah, smo označili s tem operni repertoar bližnje bodočnosti.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU.

Repertoar.

Sobota, 30. oktobra ob 20. uri: »Pagliacci« (Bajazzo) in »Bastien« — Premijera. — Red A.

Nedelja, 31. oktobra ob 20.: »Danes bomo tiči«.

Ponedeljek, 1. novembra ob 20. uri: »Grafica Maria«.

Mariborsko gledališče. Za »Veroniko« je dal Zeleznik Thomovo »Morala«, Kovič pa Nestroyev veseloigro »Danes bomo tiči«. »Morala« je huda družabna satira, dobra, le v nekaterih dialogih predolgovezna. Omeniti je mogoče le Zeleznika (baron), Tovornika (policijski pisar) in malo Koviča (državnozborni kandidat). Drugi so vsi pretrjavali (razen Pirnata, ki pa je bil v nastopu, mimiki in šminki neroden). Umerjeno igrati se menda mariborski igralci boje. Ne bilo bi mariborsko.

Kako je treba igrati mariborsko, so pokazali v Nestroyevi veseloigri, ki je srčkano veselo zrealce iz predmarne družbe. Tega seveda igralci, namanj pa še režiser sam, absolutno niso razumeli. Napravili so po svoji stari navadi: lep stopnjujoč se skok: Veronika — resna in dostojanstvena predstava za reklamo, da bi kdo ne mislil, da niso teater; Morala — že gledanje čez plot, če je varno, in poševno gledanje na publiko, kaj bo rekla; Danes bomo tiči — pogumen skok tja, odkoder pravzaprav so: pogrošni cirkus. In s tem so dokazali, da so res teater. Dr. D—il.

Zimske suknje

in druga oblačila nasti v največji izbiri in najceneje tvrdka

J. MAČEK
LJUBLJANA

Aleksandrova c. št. 12

(Konec.)

— Zakaj nihče? Kaj pa somi?

Huda ura nad Ljubljano in okolico

Danes ponoči je divjala nad Ljubljano in okolico huda nevihta. Nalivo so spremljali bliski in močan vihar, kakršnega po Malem Smarnu v Ljubljani niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Vihar je podrli več dreves, barak kmetarjev itd., pobil mnogo šip ter odnesel opeke s streh. Podrobnosti o povzročni škodi v tem trenutku še niso znane. Umevno je, da je povzročilo nevretime ponekod precej strahu.

Ptuj.

Dijaška kuhinja v Ptuj se obrača, kakor vsako leto, tako tudi letos do prijateljev dijaštva, z ugodno prošnjo za podporo. Število revnih dijakov, katerim je mogoče posejati ptujsko gimnazijo samo s pomočjo dijaške kuhinje, narašča od leta do leta. Nad 30 dijakov smo morali letos sprejeti v svoje okrilje. Dijaška kuhinja je poslala izvanredno važna vabila. Ze večkrat nam je grozila nevarnost, da se ukinejo višji razredi ptujske gimnazije, češ da ne izkazujejo zadostnega števila dijakov. Poleg »Dijaškega doma« je v prvi vrsti »Dijaška kuhinja« poklicana, da privabi vedno več dijakov v Ptuj in tako zagarja obstoj cele višje gimnazije v Ptuj, tega najvišjega našega učnega zavoda. Kdor podpira revne dijake, podpre za jedno obstoj ptujske gimnazije. — Trdno smo uverjeni, da ne trkamoz zama! Hvaležno sprejemamo vsak najmanjši dar in se iskreno zahvaljujemo v imenu naših potrebnih dijakov. Bog plači! — Odbor.

Sport.

Lahkotletski juniorski miting priredi SK Ilirija danes v soboto ob 14. uri na igrišču SK Ilirije. Tekmovalo se bo v dveh skupinah: v skupini A startajo atleti pod 16. letom, v skupini B pa pod 18. letom. Skupina A vsebuje sledeči program: tek na 60 m, skok v vis, skok v daljavo, met krogla in diska; skupina B pa tek na 100 m, tek na 1000 m, skok v vis, skok v daljavo, met krogla in kopja ter hojo na 1500 m. Pričakujemo lepe uspehe, ker startajo precej nadarjeni atleti SK Ilirija in ASK Primorje. V okviru tega mitinga se vrši tudi lahkotletski miting SK Jadran, o katerem smo natančneje poročali včeraj.

G. A. K. (Gradec) : Ilirija, Ilirija odigra v nedeljo 31. oktobra in ponedeljek 1. novembra ob 15. uri dve zanimivi mednarodni nogometni tekmi. Za protivnika ima graške Atletike, opetovanega prvaka Gradca in avstr. Stajerske. Odbor Ilirije je dolečil polovico prebitka obeh tekem v korist poplavljenecem v Sloveniji.

SK Ilirija (plesne vaje). SK Ilirija vpelje letos za svoje članstvo in vpeljane goste redne plesne vaje pod vodstvom strokovnega plesnega učitelja. Vaje se vrše vsak tork v dvorani AD Jadrana (bivša arena Nar. doma v Tomanovi ulici). Do nadaljnjega poseben pouk za začetnike od 19.30 do 20.45, nato plesna vaja. Vstop proti klubovi članški legitimaciji ali vabilu. Morebitne reklamacije radi vabil naj se blagovoli nasloviti na SK Ilirija kavarna Evropa. — Odbor SK Ilirije.

Svoječasni svetovni mojster v poluteški teži Harry Greb je umrl v bolnici v Newyor-

ku. Pred nekaj dnevi ga je povozil avtomobil in ga tako težko poškodoval, da je umrl. S sedanjim svetovnim mojstrom Tunneyem se je boril petkrat; dvakrat je premagal Greb Tunneya, dvakrat pa Tunney njega, en boj je bil neodločen. Svoje mojstrstvo pa je izgubil letos v boju s Flowersom.

Hamburški stadion. Hamburškemu senalu bo predložen v kratkem načrt za zgradbo velikanskega stadiona, ki bo imel prostora za 80.000 ljudi. Imel bo obliko pokrite arene ter bo veljal 20—25 milijonov mark.

ALI ČUTIMO RASTLINE TAKO KOT MI?

Vsak, kdor opazuje z ljubeznijo rastline, mora priiti do prepričanja, da je rastlina živo bitje kot žival. Na prvi pogled nam padejo sicer razlike med rastlino in živaljo bolj v oči kot skupnosti, če pa primerjamo rastline z neživo naravo, vidimo natančno, da tvorijo vsa živa bitja eno samo veliko, nedeljivo enoto. Faktično so rastlinam mnoge lastnosti z živalimi skupne, kot so skupne živalim mnoge lastnosti s človekom. Dandanes si je znanost v tem oziru na jasnejše, toda v to časa so bila zadevna naziranja različna. Enkrat se je skušalo razlagati vse to, kar smatramo dandanes pri rastlinah za pojave življenja fizikalno, drugič se je pripisovala zopet rastlinam duša kot jo imajo ljudje.

V zadnjem času so vzbudila veliko pozornost, posebno v krogih lajkov, raziskavanja indijskega fizologa J. C. Bose-a. Bose prihaja na podlagi izredno finih in bistroumnih poizkusov do zaključka, da se ujema organizacija rastlin v mnogih bistvenih točkah z organizacijo živali in človeka.

V številnih angleških razpravah in debelih knjigah podani Bosejevi rezultati obsegajo: Vpliv zunanjih sil na rast rastline, merjen v zelo kratkih časih s pomočjo silno povečujočih vzvodov; električne procese v rastlinah; mehanizem gibanja kot reakcije na dražljaj in gibanja v vodi. Njegovi zadnji dve knjigi vsebujejo poizkuse glede razkrajanja ogljikove kisline potom rastlin in prevoda dražljajev. Vsem delom Boseja je skupna širokotežnost opazovanja. Bose smatra, da veljajo za organizacijo vseh živih bitij isti zakoni. To skuša dokazati do zadnjih podrobnosti. Bose najde pri rastlinah ne samo kontrakcije kot pri mišici, prevoda dražljajev kot pri živcu, pumpnih efektov kot pri srcu itd., temveč trdi, da se vrše vsi ti procesi pri rastlini tudi na sličen način in po istih pravilih kot pri človeku. Da, njegov najvažnejši metodološki pripomoček je ta, da sklepa iz istovrstnega vplivanja potom zunanjih vplivov, kot kemičnih substanc, toplote, električnih tokov in dr. na istovrstnost temeljnih fenomenov. Nedvomno je razkril na ta način veliko množico doslej neznanih pojavov in metod, velike vrednosti. Toda vse to je treba šele znanstveno natančno kontrolirati; kajti Bose je objavil očitno samo izbrane primere svojih poizkusov in metod, tako da ne more nihče uvideti, s koliko sigurnostjo se dajo njegovi poizkusi ponoviti.

Sicer pa je treba priznati, da se je znal Bose obvarovati pretiravanja, da bi bil n. pr. sklepal iz svojih ugotovljenj na psihične procese pri rastlini, o katerih pač nikdar ne bomo ničesar izvedeli. Bose občuti samo močno ono vez, ki spaja vsa živa bitja ter nas opominja, da naj odpremo srce ter smatramo rastline in živali za svoje brate.

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

»Ti si vodnik, Mali brat,« je odgovoril Sivi brat in lizal Mowgliju nogo.

»Toraj, za menoj,« je dejal Mowgli in vsi štirje so z repom med nogami odšli za njim.

»To prihaja odtod, ker je živel pri človeškem krdeu,« je rekel Bagheera in jo mahnil za njimi. »V džungli je sedaj nekaj večjega nego džungelska postava, Baloo.

Stari medved ni zinil besedice, mislil pa si je marsikaj.

Mowgli jo je usekal brez vsakega glasu naravnost preko džungle in pravokotno čez pot Budea, dokler ni naposled zagledal starca s puško na rami, ki je hitel po dva dni stari sledi.

Ko je bil Mowgli odšel iz vasi s težko pezo Shere Khanove surove kože na rami in sta Akela in Sivi brat stopala za njim, so pustili prav razločno sled za seboj. Buldeo je kmalu dospel do kraja, kjer je Akela, kakor znano, šel nazaj in pomešal celo sled. Tam je sedel, kašljal, momljal in se oziral po džungli, da bi jo zopet našel. Živali, ki so ga opazovale, so bile tako blizu, da bi lahko kamen vrgel vanje. Nobena žival ne more biti tako tiha in mirna kot volk, kadar mu je do tega, da ga nikdo ne sliši. Mowgli pa je prihajal

80

in odhajal kot senca, da si je po mislih volkov kretal prav nerodno. Obkrožali so starca in se spotoma brezskrbno pogovarjali, kajti govorili so tako tiho, da jih nobeno nevesče človeško uho ni moglo slišati.

»To je več vredno kot vsako ubijanje,« je dejal Sivi brat, ko se je Buldeo priklonil, gledal in pihal. »Videti je kot mrjasec, ki se je izgubil v džungli ob reki. Kaj pa govori?« Buldeo je namreč ves razjarjen govoril sam s seboj.

Mowgli jim je tolmačil: »Pravi, da so morala cela krdeja volkov plesati okoli njega. Pravi, da v vsem svojem življenju ni videl takega sledu. Pravi, da je utrujen.«

»Počival bo, predno zopet povzame sled,« je dejal Bagheera hladno, ko se je splazil okrog drevesa. »Kaj pa sedaj dela ta suhač?«

»Jé ali pa puha dim iz ust. Ljudje se vedno igrajo z usti,« je odvrnil Mowgli; in tihi zasledovalci so videli, kako je stavec napolnil in prižgal vodno pipo ter jo vlekel; tudi so si dodobra zapomnili vonj tobaka, da bi v najbolj temni noči spoznali Buldea, ako bi bilo treba.

Tedajci je po stezi prišla majhna družba oglarjev, ki so se seveda ustavili pri Buldeu, čegar glas kot lovec je segal najmanj dvajset milj naokoli. Posedli so in kadili, Bagheera pa se je z ostalimi približal, ko je Buldeo pričel praviti zgodbo o Mowgliju, vrazjem otro-

ku, od začetka do kraja z mnogimi pridatki in izmišljotinami. Pripovedoval je, kako je v resnici on sam ubil Shere Khana, kako se je Mowgli spremenil v volka, se ves popoldan boril z njim in se potem zopet izpremenil v dečka, ki je začaral Buldeovo puško tako, da se je krogla zasukala, ko je nameril puško nanj, in ubila enega Buldeovih bivolv, in kako so ga naposled poslali vaščani, ki so ga poznali kot najsrčnejšega lovca v Seebneeskkih hribih, da ubije tega vrazjega otroka. Medtem pa so vaščani prijeli Messuo in njenega moža, češ, da sta brez dvoma oče in mati tega vrazjega otroka, ju zaprli v njuni koči in ju bodo mučili, da bosta priznala, da sta čarovnika, na kar ju sežgo na grmadi.

»Kdaj?« so vprašali oglarji, ki bi silno radi videli kaj takega.

Buldeo jim je odgovoril, da ne ukrenejo ničesar, dokler se on ne vrne, ker so vaščani hoteli, da jim prej ubije džungelskega dečka. Ko se to zgodi, sežgo Messuo in njenega moža in si razdele njuno zemljišče in bivole med seboj. Ta Messuin mož je tudi imel posebno lepe bivole. Po Buldeovih mislih je bilo najpametnejše, da čarovnike uničijo; kakaj ljudje, ki jemljejo volčje droke za svoje, so čisto najhujši čarovniki.

»Kaj pa se zgodi,« so dejali oglarji, »če Angleži izvedo o celi stvari? Angleži so popolni norci, tako so slišali praviti, ki ne bado pustili, da bi pošteni kmetje mirno sežigali čarovnike.«

UNDERWOOD

pisalni stroj je dosegel svetovni sloves, nad 2.000.000 strojev v prometu in rabi.
Zastopnik LUD. BARAGA, Ljubljana
Šelenburgova ul. 6. — Telefon 980.

Vsem znancem, prijateljem in cenj. potujočemu občinstvu vljudno naznanjam

da prevzamem 1. nov. t. l. kolodvorsko restavracijo na Pragerskem.

Zagotavljam, da mi bo vedno največja skrb postreči točno in solidno s prvovrstno kuhinjo in pijačo, priporočujoč se

z odličnim spoštovanjem

ALOJZIJ MAJČEN, sedaj hotelir na Bledu.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927, ki ima 365 dni.

VELIKA PRATIKA je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštovan in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opazujemo na davčno spise, zarjamo na davčno čitilni, da koje mora vsak plačati, da vedel, kaj smo plačali nekde, kaj in koliko mora plačati danes zvesti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika nasl. tiskarna in litografski zavod Ljubljana, Breg st. 12

Oglašujte v „Narodnem Dnevniku“.

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroj so edino

Petelinčevi

znamke

Gritzner, Adler, Phönix

Blizu Prešernovega spomenika za vodo.

za dom, obrt in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji. Tudi na obroke. Večletna garancija.

Od dobrega najboljši je švicarski pletilni stroj **DUBIED**

Josip Petelinc, Ljubljana

Vse te lepe stvari:
lepe čevljičke, torbice in druga darila lahko kupite, ako najdete v milu „Gazela“

samo en zlatnik. V vsak tisoč komad našega priznanega mila utisnemo namreč po 1 zlatnik in ako imate srečo ga boste sigurno našli.

Vpoštevajte to ter pridno perite le z milom „Gazela“

ki se odlikuje po izreano obilni pami ter jako temeljito in hitro očisti perilo.

GAZELA MILO

MOŽEM DELA!

Za nogo neprikladni čevlji omejujejo Vašo sposobnost, preprečujejo uspeh pri delu in škodijo Vašemu zdravju.

Naš model 3967

od la Boxa na rom šivani, črni ali rumeni

dinarjev

269.-

zadošča vsem zahtevam, uresničuje naše napore, da Vam moremo postreči. Kdor more za sedaj nabaviti samo en par čevljev, naj izbere samo ta model.

Rata

Preselitveno naznanilo!

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem svojo modno trgovino preselil iz

Gosposke ulice štev. 29

v

Slovensko ulico št. 4.

Novo urejeni in večji lokal mi omogoča, da bodem cenj. odjemalce zadovoljeval z največjo popolnostjo in strogo solidnimi cenami.

S spoštovanjem

ANTON PAŠ

Maribor, Slovenska ul. št. 4.

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nvgavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, klovi, šifoni, žepni robci, palice, vilce, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, in brivce edino le pri trdki

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika
Najnižje cene! Na veliko in malo

Čreva

vsakovrstna po najugodnejši ceni kakor vsako leto vedno v zalogi. Kupim tudi

surovi in stopljeni loj in ga plačam po najvišji dnevni ceni.

Jos. Bergman, Ljubljana, Poljanska c. 85

Krepkega

učenca

poštenih staršev sprejme takoj trgovina z mešanim blagom Stanko Lenarčič, Nova vas pri Rakeku.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano
Din 1.-.

Kontoristinja

z večletno pisarniško prakso išče mesto pri kakem večjem podjetju. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Marljiva«.

Gospod

trgovsko naobražen, zanesljiv, kateri ima večletno pisarniško prakso išče primernega mesta napred v Ljubljani. Službo lahko nastopi takoj. Ponudbe prosi na upravo lista pod: »Zanesljive«.

DRVA - ČEBIN

Wolfova 1/II. - Telef. 58.

Sprejme se

dva gospoda na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava lista.

500 Din

nagrade

dam tistemu, ki mi prekrbi službo kot sluga. Naslov pove uprava lista

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene op. karne d. c. v Ljubljani.

Gostilno

prometno prevzamem v decembru v najem ali na račun. — Ponudbe pod »Gostilna« na uprav. lista.

Odda se

lepa, zračna meblavana soba gospodu ali gospodični. Naslov pove uprava lista.

Hotelski sluga

z daljšo prakso in lepimi izpričevanji se sprejme za 1. november 1926. Osebnostne ponudbe na upravo hotela »Union«, Ljubljana.

Širite „Nar. Dnevnik“.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala:

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.

Podružnice:

Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Gorica, Trst. AGENCIJA: Logatec.

Delniška glavnica Din 50.000.000.—
Skupne rezerve nad Din 10.000.000.—

Brzojavni naslov: Banka Ljubljana.
Tel. št.: 261, 413, 502, 503 in 504.

Se priporoča za vse bančne posle.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. Lastna knjigovodstva
TELEFON ŠT. 552

TISKARNA MERKUR

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13.

Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, statuite, vabila, letake, lepake, posetnice i. t. d.
TELEFON ŠT. 562